

Dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation

– en så kallad loggbok

Boverkets rapport 2015:46, REGERINGSUPPDRAG

Sammanfattning

Boverket har på regeringens uppdrag undersökt om det finns förutsättningar för att införa ett nationellt system för dokumentation av byggprodukter i byggnadsverk, en så kallad loggbok.

Att använda loggbok är ett sätt att organisera och spara produktinformation om de byggprodukter som ingår i ett byggnadsverk. Användningen av loggbok ger ett bättre kunskapsunderlag och en ökad spårbarhet för använda produkter och material i byggnadsverket, inklusive farliga ämnen.

Vi ser positivt på införande av ett krav på loggbok. Vi ställer oss dock frågande till vissa delar av förslaget och ser ett behov av ytterligare utredning.

Transportstyrelsens synpunkter

Generellt så tycker vi att Boverkets förslag är väl underbyggt och välformulerat.

Förslaget på krav att använda loggbok syftar till att organisera och spara produktinformation om de byggprodukter som ingår i ett byggnadsverk. Vi delar Boverkets uppfattning om att användningen av loggbok ger ett bättre kunskapsunderlag och en ökad spårbarhet för använda produkter och material i byggnadsverket, inklusive farliga ämnen. Vi delar också Boverkets uppfattning om och att införande av krav på loggbok underlättar framtida förvaltning och materialinventeringar i samband med ändring, sanering eller rivning. Det ger därmed förutsättningar för att underlätta

hållbar användning av naturresurser och minimera miljöbelastning samt att i förlängningen främja människors hälsa. Vi delar också uppfattningen att det aktuella förslaget bedöms kunna bidra till att uppnå flera miljömål som riksdagen beslutat, exempelvis miljö kvalitetsmålen *God bebyggd miljö*, *Giftfri miljö* samt *Begränsad klimatpåverkan* samt etappmålen om ökad resurshushållning i byggsektorn respektive farliga ämnen.

Vår uppfattning är vidare att Boverket har föreslagit det mest lämpade och relevanta alternativet (av de fyra analyserade handlingsalternativen); - nämligen det alternativ som innebär att loggbok ska tas fram och användas för vissa byggnadsverk, men att byggherren själv kan välja vilket loggbokssystem som ska användas, bara vissa grundläggande krav uppfylls.

Vi delar vidare Boverkets slutsats att konsekvenserna bör utredas ytterligare innan regleringen kan träda ikraft. Vi ser behov av ytterligare utredning avseende aspekter kopplat till detaljregleringen av loggboken. Följande är ett antal exempel som vi bedömer som viktiga att utreda vidare; precisionen och lägesorientering av data, hur tillgången på data säkras, vem som har tillgång till data, om data ska vara offentliga samt eventuella sanktioner om kraven inte uppfylls. Vi delar Boverkets förslag att en fullständig kostnadsmässig konsekvensanalys avseende kostnaderna och nyttorna med loggbok måste genomföras innan förslaget kan beslutas.

Boverket föreslår att loggbok ska upprättas för:

- 1. Väg eller järnväg som omfattas av en väg- eller järnvägsplan som avses att fastställas av Trafikverket eller som byggs med stöd av detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900).*
- 2. En byggnad som huvudsakligen innehåller lokaler för förskola, skola eller liknande verksamhet.*
- 3. En byggnad som innehåller lokaler för vård eller omsorg.*
- 4. En större byggnad som innehåller lokaler för kontor.*
- 5. En större byggnad som innehåller bostäder.*

Vi stödjer förslaget att alla järnvägar som omfattas av en järnvägsplan, enligt förslaget, ska omfattas av kravet på loggbok. Vad gäller vägar är det vår uppfattning att kravet på loggbok ska gälla för vägar som omfattas av en vägplan eller som byggs med stöd av detaljplan enligt PBL och som har en årsdygnsmedeltrafik (ÅDT) om 125 fordon eller mer. Tillämpningsområdet för vägar och gator i idag gällande föreskrifter (VVFS 2003:140) avseende byggnadsverks tekniska egenskaper (PBL 8 kap. 4 § och PBF 3 kap. 7-19, 13 §§) inkluderar inte vägar med årsdygnsmedeltrafik (ÅDT) mindre än 125

fordon. I analogi med denna avvägning föreslår vi att vägar och gator med ÅDT < 125 undantas från kravet på loggbok.

Vi föreslår vidare att, om kravet på loggbok införs, ska det även gälla för spårvägar och tunnelbanor.

Utifrån vårt perspektiv bedömer vi att begreppet ”*en större byggnad*” i 2 § samt begreppet ”*väsentligen förändras*” i 5 § borde definieras tydligare.

Förslaget att införa krav på loggbok på de byggnadsverk som förslaget omfattar samt med beaktande av våra förslag ovan bedömer vi som högst relevant och rimligt. Ett fortsatt stegvis införande av reglering av användning av loggbok för olika typer av byggnadsverk bedömer vi som lämpligt. Efter ett (eventuellt) införande av krav på loggbok som riktar sig mot de större byggherrarna bör en utvärdering genomföras och dialogas. Detta så att de små byggherrarna har möjlighet att hinna anpassa sig och svara upp mot kraven.

Vi delar Boverkets bedömning att reglering är det mest verksamma och lämpligaste alternativet för att generera en ökad användning av dokumentationssystem för byggprodukter. Boverket föreslår att grundläggande krav om loggbok införs i form av lagregler, som sedan kan preciseras genom förordning eller föreskrift. Vi har inga synpunkter på detta.

Gällande detaljregleringen föreslår Boverket att Transportstyrelsen ska få ett bemyndigande att ta fram föreskrifter om innehållet och den närmare utformningen av loggbok för anläggningar. Boverket bedömer att det är lämpligt att respektive expertmyndighet har föreskriftsrätt för respektive loggbokstyp. Detta förslag kan vi se ligger i linje med Transportstyrelsens mandat enligt plan- och byggförordningen om tekniska egenskapskrav för vägar, gator, järnvägar, spårvägar och tunnelbanor. Det viktiga, i detta sammanhang, är dock att Boverket och Transportstyrelsen samverkar kring ett sådant föreskriftsarbete så att det så långt det är möjligt blir identiska krav.

Vi delar Boverkets slutsats att om regler om loggbok ska införas bör det finnas någon form av tillsyn över att dessa regler efterföljs. Vi har inga synpunkter på hur detta hanteras för byggnader.

Vad gäller tillsyn för anläggningar bedömer vi att det är mest lämpat att en statlig myndighet med relevanta kompetenser och resurser hanterar detta. Vi tolkar den information som finns tillgänglig idag att kommunernas kompetenser och resurser för tillsyn kopplat till vägar, gator, järnvägar, spårvägar och tunnelbanor är högst begränsade idag. Vi har dock inget förslag till vilken myndighet som är mest lämpad och som har kompetens

och resurser att utföra en effektiv tillsyn över loggbokssystemet, innan regler om tillsyn införs. Det behöver därför också utredas innan förslaget till reglering enligt ovan införs. Vår bedömning är att tidsåtgången för systemtillsyn med stickprovskontroller inte behöver vara speciellt omfattande.

Vad gäller bestämmelser för ikraftträdandet så bedömer vi det som lämpligt att kravet på loggbok bör gälla för de projekt där byggfasen inte påbörjats.

Vi delar Boverkets uppfattning att riktade informationsinsatser är nödvändiga i samband med ikraftträdandet. Denna information bör rikta sig till byggherrar, fastighetsägare, byggföretag och fastighetsförvaltare.

Vi förordar att en helt ny reglering enligt förslaget ovan följs upp och utvärderas efter att ha varit i kraft en tid.

Detta ärende har beslutats av stabschef Jacob Gramenius. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog verksjurist Erika Ahlfort, utredare Björn Södergren, utredare Karin Edvardsson och utredare Per Andersson, den senare föredragande.

Jacob Gramenius
Stabschef